

Temps Ordinari - La Santíssima Trinitat

Per Administrador el dg., 18/05/2008 - 09:00

[Ex 34, 4b-6.8-9](#)

[2 Co 13,11-13](#)

[Jn 3,16-18](#)

Al llarg de l'any litúrgic, ja des del primer diumenge d'Advent, hem anat contemplant i celebrant les promeses i les meravelles ("magnalia Dei") obrades per Déu en favor de la Humanitat, sobretot aquella meravella inaudita que ha estat la Vida, Mort i Resurrecció de Jesús, gràcies al qual hem rebut abundantment el do de l'Esperit Sant. I avui ens preguntem: Qui és aquest Déu que ha obrat i obra totes aquestes meravelles? Com podem nosaltres, a partir de la Sagrada Escripura, pensar i dir quelcom autèntic sobre el seu Misteri, sobre el seu Ésser, que ens sigui profitós i salvífic per a la nostra vida? Els cristians no pensem pas que fer-nos aquesta pregunta sigui fruit només de la curiositat o que sigui una pretensió desmesurada. De fet, a l'Evangeli de Joan, malgrat l'afirmació de l'evangelista que diu: **"A Déu ningú no l'ha vist mai"** (Jn 1, 18a), trobem també més endavant, i en llavis de Jesús, les paraules següents: **"... La vida eterna és que et coneguin a tu, l'únic Déu veritable, i aquell que tu has enviat, Jesucrist"** (Jn 17, 3). Amb aquestes paraules, el Senyor convida a l'Església sencera a aprofundir en el coneixement de Déu per tal de progressar **"en la vida eterna"**. Ben cert que **"Déu és Déu"** i que tots els conceptes i paraules humanes resten molt lluny del seu Misteri inefable. Però no podem oblidar que **"en moltes ocasions i de moltes maneres, Déu antigament havia parlat als pares per boca dels profetes; però ara, en aquests dies definitius, ens ha parlat a nosaltres en la persona del Fill..."** A partir, doncs, del Fill i dels apòstols i evangelistes que donen testimoni d'Ell, gosa l'Església dir quelcom sobre el Misteri de Déu. D'entrada, cal dir que a l'Escripura trobem expressions que ens parlen d'una manera com resumida sobre l'Ésser de Déu i sobre la nostra manera d'apropar-nos-hi, per exemple: **"El qui no estima no coneix Déu, perquè Déu és amor"** (1 Jn 4, 8). Però també és cert que la mateixa Escripura ens proposa una altra manera de parlar de Déu, un altre llenguatge més concret i més familiar, un llenguatge que ens parla de "Déu Pare", del "Fill de Déu", de "l'Esperit de Déu". Aquest llenguatge el trobem sobre tot a l'Evangeli de Joan i a les Cartes de Pau. Fixem-nos, per exemple en la segona lectura d'avui: **"Que la gràcia de Jesucrist, el Senyor, l'amor de Déu i el do de l'Esperit siguin amb vosaltres"** (2 Co 13, 13); o fixem-nos també en l'evangeli d'aquest dia: **"Déu estima tant el món, que ha donat el seu Fill únic..."** (Jn 3, 16). I no oblidem algunes expressions dels Sinòtics, com quan Jesús ressuscitat diu als deixebles: **"Aneu, doncs, a tots els pobles i feu-los deixebles meus, batejant-los en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant"** (Mt 28, 19). I els cristians dels primers segles, especialment els Pares de l'Església dels segles IV-V-VI, tot partint de la Sagrada Escripura, van anar elaborant un llenguatge que culminà en la formulació del dogma que commemorem avui, el **dogma de la Santíssima Trinitat**. Entenem com a **dogma de la Santíssima Trinitat** l'ensenyament de l'Església que afirma **la unitat de Déu en les tres persones del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant**. Unitat i Trinitat de Déu que nosaltres no podem comprendre, però que ens inviten a l'astorament i a l'adoració. Certament que la Unitat i la Trinitat de Déu, tal com l'ensenyava l'Església i la confessem en recitar el Credo, no es troba explícitament en la Sagrada Escripura, sinó que és ja una exegesi dels textos bíblics, exegesi feta per l'Església posterior al Nou Testament, i -més en concret- per l'Església dels primers concilis ecumènics. Un bon resum de la doctrina trinitària el trobem en el Símbol de la fe anomenat "Quicumque" (segle V): **"La fe catòlica consisteix en això: venerar un sol Déu en la Trinitat, i la Trinitat en la Unitat, sense confondre les persones, sense dividir la substància (l'èsser): perquè una és la persona del Pare, una altra la del Fill i una altra la de l'Esperit Sant; però, del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant, una és la divinitat, igual la glòria i coeterna la majestat"** (citat al Catecisme de l'Església Catòlica, n. 266). Cal dir que el llenguatge del dogma trinitari ens resulta abstracte i ens pot semblar més aviat propi d'una cultura ja antiga i superada. Però, ¿és realment així? Les preocupacions que portaren a aquells Pares de l'Església i concilis antics a formular aquest dogma, ¿són del tot alienes a la nostra cultura i a les nostres preocupacions? ¿què ens ve a dir el dogma de la Santíssima Trinitat? Quan el dogma trinitari ens parla de les Tres Persones unides en una única naturalesa (un únic ésser), ens parla en definitiva del **misteri de la Persona**. La persona no és només l'individu tancat en si mateix i només capaç de comprendre l'altre si l'altre se li assembla. Mirant la realitat tripersonal de Déu, entenem que un xic la Persona és precisament aquella capacitat d'existir donant-se plenament a l'altre, afirmant a l'altre en la seva alteritat. Hi ha una paraula a l'evangeli de Joan que ajuda a comprendre tot això: **"Ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels seus amics"** (Jn 15, 13). A nivell humà "donar la vida per l'altre" comporta perdre la vida... Doncs bé, l'afirmació de Déu com a Trinitat de Persones ens porta a intuir un xic que les Persones divines es comuniquen mútuament el seu ésser, i en aquesta mútua donació es constitueixen en llur alteritat. Sant Joan Damascè (+ 749), seguint aquelles paraules del Senyor: **jo estic en el Pare i el Pare està en mi"** (Jn 14, 11), afirma que les Tres persones divines "estan unides en el mateix ésser no per a confondre's, sinó per a contenir-se mútuament". Això és la Persona: aquesta capacitat de contenir les altres persones no apropiant-se-les ni aprofitant-se d'elles sinó afirmant-les en la seva realitat única. Més encara: la revelació trinitària il·lumina la realitat humana. Si som éssers creats **"a imatge de Déu"** (Gn 1, 26-27), som éssers capaços de superar el nostre individualisme per tal d'esdevenir autèntiques **persones**, que portem en els nostres cors totes les altres persones i les **"estimem com a nosaltres mateixos"**. I per això anomenem l'Església com a Cos de Crist: un únic cos (una única "naturalesa crística") en una il·limitada diversitat de persones, on cada persona porta les altres en si mateixa. Aquesta és la nostra meta, això és "el Regne". I acabo permetent-me un consell per a aquest dia: Agafeu els textos de la Litúrgia d'avui i agafeu també la meravellosa i coneguda icona de la Santíssima Trinitat, pintada per Sant Andreu Roublev; i dediqueu una bona estona a llegir els textos i mirar alternativament la icona. Tant de bo que experimenteu com el Déu-Trinitat és "la nostra llar" i, com deia Nicolau Berdiaeff, "el nostre programa polític".

ETIQUETES

